

АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ГОЛОВНИХ ГРАВЦІВ НА РИНКУ КОНДИТЕРСЬКИХ ВИРОБІВ

Савчук І.

Національний університет харчових технологій

Кондитерські вироби є групою харчових продуктів широкого асортименту, які споживаються майже усім населенням. На сьогоднішній день виробництво кондитерських виробів є однією з найбільш розвинутих галузей харчової промисловості України. Загальний обсяг виробництва складає близько 3 % ВВП країни. Частка України на світовому ринку близько 1 %, що у вартісному виразі складає понад 90 млрд. дол. США. Це пояснюється багатим потенціалом галузі, а також стратегіями розвитку підприємств цієї галузі.

Кондитерська галузь, де працює 170 тисяч фахівців, — одна з найрозвиненіших у харчовій промисловості нашої країни. Загальний обсяг виробництва становить понад 1 млн. продукції на рік, що дає змогу не лише повністю забезпечити потреби внутрішнього ринку, а й експортувати її у значних обсягах за кордон.

Протягом 2012-2013 рр. в Україні спостерігалось поступове зростання обсягу реалізації продукції харчової промисловості, і така тенденція спостерігається й надалі. Частка кондитерської галузі в реалізації харчової продукції за підсумками 2013 року склала близько 17%, що на 2% більше ніж в 2012 році і на 6% — ніж у 2011 році.

Аналіз стану і перспектив розвитку кондитерського ринку в Україні свідчить, що основним джерелом формування пропозиції на ринку є вітчизняне виробництво, його продукція становить близько 95% в загальному обсязі. Ринок кондитерських виробів України є висококонцентрованим, на ньому працює близько 850 компаній.

На ринку присутні кілька великих світових концернів — це Nestle (АТ «Львівська кондитерська фірма Світоч»), Kraft foods (АТ «Крафт Фудз Україна»), Western NIS Enterprise Fund (АТ «АВК»), Sigma Bleyzer (АТ «Полтавакондитер»), Trilini International (АТ КФ «Харків'янка»). Деякі зарубіжні інвестори будують на території України свої виробництва, наприклад, німецька шоколадна фабрика Rainford у Дніпропетровську. Безпосереднє виробництво в Україні є більш вигідним, ніж експорт кондитерських виробів. Решта фабрик в більшості своїй належать колективу підприємства і українським інвесторам.

Вітчизняний ринок кондитерських виробів характеризується високим рівнем конкуренції і ступенем насиченості, тому лідируючу позицію займають виробники, які першими реагують на зміну споживацьких вподобань, динамічно оновлюють асортимент продукції й насичують його новинками.

Стабільність української кондитерської галузі сьогодні забезпечують дев'ять підприємств, такі як: «Рошен» (30%), «КОНТИ» (25%), «АВК» (15%), «Крафт Фудз Україна» (2%), «Полтавакондитер» (5%), КФ «Світоч» (3%), «Житомирські ласощі»(6%), корпорація «Бісквіт шоколад»(12%) та «Черкаська БФ»(2%), які виробляють понад дві третини всієї продукції.

Ринок кондитерських виробів сьогодні досить розвинений і структурований. Виробники стимулюють зростання споживання якісних і складних у виготовленні кондитерських виробів. У структурі реалізації цієї продукції частка великих торговельних мереж сягає 35-40% у грошовому вираженні.

Близько 65 % ринку поділено між 5 компаніями: АТ «Кондитерська корпорація Roshen», АТ «КОНТИ», АТ «АВК», АТ «Харківська БФ» і АТ «Житомирські

ласощі». Невеликі підприємства не схильні до конкуренції з великими компаніями і намагаються займати вільні місця в регіонах.

Результати опитування споживачів дещо відрізняються від представлення часток на ринку, але в цілому тенденція зберігається — найбільш популярною є продукція ТМ «ROSHEN» (37%), Конті (21%), АВК (14%), Світоч (12%). При цьому, український споживач обирає кондитерські вироби за трьома ознаками: смакові якості (31%), ціна (26%), репутація виробника (30%). Найбільшу лояльність мають споживачі до торгових марок «Рошен» та «Корона» за співвідношенням ціна-якість. При цьому, слід зазначити, що переважну більшість споживачів спонукає до покупки реклама в ЗМІ (57%).

Виробництво шоколаду і шоколадних виробів нині є найпопулярнішим напрямком на ринку кондитерських виробів у світі. В Україні обсяг споживання шоколаду складає 7,5% солодкої продукції, або 1,2–1,3 кг шоколаду щорічно на душу населення, що в 4–6 разів нижче від країн Європи. Це свідчить про те, існують достатні резерви на ринку для збільшення споживання шоколаду. Лідерами з виробництва шоколаду є «Крафт Якобс Сушард», «Рошен», «Світоч», «Малбі» і «Конті». Сумарно на них припадає майже 93% випуску шоколаду (питома вага його в структурі виробництва кондитерських виробів з какао-бобів — до 13%).

Виробництво шоколаду і шоколадних виробів нині є найпопулярнішим напрямком на ринку кондитерських виробів у світі. В Україні обсяг споживання шоколаду складає 7,5% солодкої продукції, або 1,2–1,3 кг шоколаду щорічно на душу населення, що в 4–6 разів нижче від країн Європи. Це свідчить про те, існують достатні резерви на ринку для збільшення споживання шоколаду. Лідерами з виробництва шоколаду є «Крафт Якобс Сушард», «Рошен», «Світоч», «Малбі» і «Конті». Сумарно на них припадає майже 93% випуску шоколаду (питома вага його в структурі виробництва кондитерських виробів з какао-бобів — до 13%).

Головною перевагою українських виробників на зовнішньому ринку найчастіше є ціна на вироби. Наприклад, досвідом підтверджується, що українська карамель на російському ринку виграє порівняно з російською за рахунок вартості навіть за введення Росією мита на ввезення цукристих кондитерських виробів з України.

В теперішній час не очікується виходу на ринки кондитерських виробів в Україні нових компаній, тому що повторити проекти великих компаній складно. У нинішніх умовах є сумнів у стабільності п'ятірки лідерів («Рошен», «АВК», «Конті», «Нестле» і «Крафт Фудз Україна»), тобто є можливим «перестроювання» в їхньому ряду, яке провокує компанія «Конті» агресивним нарощуванням своєї частки, за період 2011-2013рр. У такій ситуації інші виробники будуть змушені різко збільшити витрати на новинки і їхнє просування на ринку.

Науковий керівник: Михайленко О.В.